

M.s.-aanpak werpt al vruchten af

Het toegenomen belang van *Mycoplasma synoviae* (M.s.) was voor het PPE aanleiding om in januari 2013 te starten met structurele sectorbrede bestrijding ervan. De resultaten van het eerste halfjaar laten al een gunstige ontwikkeling zien.

De sectorbrede M.s.-aanpak richt zich in de huidige situatie op:

1. Brede en frequente monitoring via bloedonderzoek om met M.s. besmette pluimveekoppels op te sporen.
2. Beperking van horizontale transmissie van M.s. door verbetering van de bedrijfshygiëne en kanalisatie (het scheiden van met M.s. besmette en M.s.-vrije productiestromen).

Informatie over de M.s.-status van pluimveekoppels maakt kanalisatie op alle niveaus (fok, opfok, vermeerdering, leg, broederij) mogelijk, waardoor de verspreiding van M.s. teruggedrongen wordt. Omdat het slachten van met M.s. besmet pluimvee, met uitzondering van fokkoppels, bij het huidige hoge aantal besmettingen economisch niet haalbaar is, is kanalisatie van groot belang.

Resultaten eerste half jaar

De resultaten van het eerste en tweede kwartaal van 2013 laten al een verrassende ontwikkeling zien ten opzichte van de situatie gemeten in 2005 tot 2006. Er is een grote daling in de prevalentie (het aantal M.s.-infecties) bij fok- (vlees en leg), legvermeerderings-, opfokleg- en kalkoenbedrijven. Dit is het gevolg van eerdere inspanningen door diverse sectoren en de bewustwording voor de aanpak van M.s. De daling in deze sectoren met een lage prevalentie is bewerkstelligd zonder vaccinatie, door frequente monitoring met hoge aantallen monsters, kanalisatie (inclusief broederijen), strikte hygiëne en het slachten van met M.s. besmette koppels (fokkerij). De vleesvermeerderings- en legbedrijven vormen een grote uitzondering (zie tabel).

Vaccinatie en bestrijding

M.s.-vaccinatie wordt tot nu toe alleen in de slachtvermeerderingssector structureel toegepast. In het kader van de sectorbrede M.s.-aanpak wordt M.s.-vaccinatie afgeraden. Ten eerste vertroebelt vaccinatie de monitoring omdat M.s.-gevaccineerde koppels antistoffen tegen M.s. ontwikkelen. Om het monitoringsprogramma toch bij gevaccineerde koppels te kunnen blijven uitvoeren, moet onderscheid mogelijk zijn tussen gevaccineerde koppels die wel en niet besmet zijn geraakt met een M.s.-veldstam. Hiervoor is een zogeheten 'differentiërende PCR' nodig. De GD werkt aan de ontwikkeling hiervan. Als de test beschikbaar is en de sector kiest ervoor dat van gevaccineerde koppels bekend dient te zijn of ze daadwerkelijk M.s.-vrij zijn, zal monitoring van gevaccineerde koppels extra kosten met zich meebrengen. Ten

tweede kan vaccinatie een veldinfectie maskeren. Hoewel M.s.-vaccinatie klinische verschijnselen en laesies kan verminderen/voorkómen, kan het geen M.s.-veldinfecties tegenhouden, zo is gebleken uit onderzoek door onder andere de GD. Een gevaccineerd koppel dat besmet raakt kan een risico opleveren voor verspreiding van M.s. naar andere (vrije) bedrijven. Verder is niet bekend of vaccinatie de verticale transmissie van M.s.-veldstammen (overdracht van moederdieren op nakomelingen) voorkómt.

Theoretisch zou een M.s.-vaccinatie de uitscheiding van M.s.-veldstammen kunnen verminderen. Dit is in het verleden aangetoond voor M.g.-vaccins en daarom zijn ze ingezet voor het enten van M.g.-vrije opfokkoppels bestemd voor meerleeftijdenlegbedrijven besmet met M.g. De GD onderzoekt op dit moment of een M.s.-vaccin ook in staat is om de uitscheiding van M.s.-veldstammen te beperken en of dit vaccin dus een bijdrage zou kunnen leveren aan de beheersing van M.s.-infecties.

Aantal en percentage serologisch M.s.-positieve bedrijven per pluimveetype

Pluimveetype	% M.s.-positief		
	2005-2006	1 ^e kwartaal 2013	2 ^e kwartaal 2013
(Opfok)vleesfok	10	0	0
Opfok vleesvermeerdering	6	12	5 ¹
Vleesvermeerdering	35	36	27 ^{2,3}
(Opfok)legfok	0	0	0
Opfok legvermeerdering	-	0	11 [*]
Legvermeerdering	25	11	3 ³
Opfokleghennen	69	10	9
Leghennen	73	62	74
Vleeskalkoenen	16	6	3

1 drie bedrijven met één of meer serologisch M.s.-positieve inzendingen, waarvan (bij de GD bekend) één bedrijf M.s.- gevaccineerd.

2 42 bedrijven met 1 of meer M.s. serologisch positieve inzendingen, waarvan (bij de GD bekend) vier bedrijven M.s.-gevaccineerd waren.

3 Serologisch M.s.-positieve vleesvermeerdering- en legvermeerderingskoppels worden niet verder gemonitord (PPE-verordening). In het tweede kwartaal zijn dus alleen de bedrijven gemonitord die serologisch M.s.-negatieve koppels hadden in het eerste kwartaal. Over het eerste halfjaar is 47% van de vleesvermeerderingsbedrijven M.s.-serologisch positief waarvan 8,2% gevaccineerd. Over het eerste halfjaar was 14% van de legvermeerderingsbedrijven M.s.-serologisch positief.

*Betrof één besmet koppel dat afgezet is als legkoppel.